

ТЕСТ. Димитър Талев, „Железният светилник“. Литература – 11 клас (Вариант 2)

25.11.2020, 19:06 ч.

Име Фамилия

Клас №

Вариант 2

ТЕСТ

ЛИТЕРАТУРА – 11 клас

ДИМИТЪР ТАЛЕВ, „ЖЕЛЕЗНИЯТ СВЕТИЛНИК“

1. Как НЕ може да се определят романите на Димитър Талев?

- А) като социално-психологически
- Б) като представителни за възрожденската традиция
- В) като принадлежащи към реалистичната традиция
- Г) като исторически

2. Коя от особеностите НЕ е характерна за тетрилогията на Димитър Талев?

- А) Основната ѝ тема е историческата съдба на Македония.
- Б) Вписва се в „голямата лирическа вълна“ от 50-те години на 20. век.
- В) Романите са публикувани от 1952 до 1966 г.
- Г) Те се появяват в условията на политическа диктатура.

3. Коя от опозициите е водеща за идеята на „Железният светилник“?

- А) мрак – светлина
- Б) робство – свобода
- В) село – град
- Г) материално – духовно

4. Кое е вярното твърдение?

- А) „Железният светилник“ е първата част от трилогията на Димитър Талев за българите в Македония.
- Б) „Железният светилник“ е единствената творба на Талев с тема и герои от епохата на Възраждането.
- В) Вазовият роман „Под игото“ е оказал силно емоционално влияние върху Димитър Талев.
- Г) Действието в „Железният светилник“ се развива в град Прилеп по време на османското владичество.

5. Коя от опозициите НЕ се открива в романа „Железният светилник“?

- А) родното – чуждото

- Б) селото – градът
- В) образованието – трудът
- Г) патриархалната норма - индивидуалният избор

6. Кои са трите основни ценности, на които се уповава събуденото национално самосъзнание на българина в Талевия роман? Посочете НЕВЕРНИЯ отговор.

- А) християнската вяра като сплотяваща етноса
- Б) българският език като основен народностен маркер
- В) просветата – събуждането на историческа памет и на чувство за родов дълг
- Г) единението с братята гърци срещу турските поробители

7. Как Лазар Глаушев разбира мисията на народния водач? Посочете НЕВЯРНОТО твърдение.

- А) като бягство от личните си терзания
- Б) като отказ от следване на личния интерес в името на обществените задачи
- В) като поемане на рискове в името на народната кауза
- Г) като смелост в противопоставянето срещу гръцките духовници и фанариоти

8. Защо Султана избира Стоян за свой съпруг?

- А) защото е влюбена в него
- Б) защото вижда в него здрав и надежден стълб на своето бъдещо семейство
- В) защото иска да направи напук на старата баба хаджийка
- Г) защото смята старите патриархални норми и традиции за отживелица

9. Избройте четири промени в обществения живот в Преспа, които се осъществяват в хода на сюжета.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10. Кой от метафоричните образи, използвани от рилския духовник, е израз на стремежа на Султана да съхрани преди всичко семейството?

- А) черупката, в която се опитваме да се скрием, без да подозираме, че „ще дойде черният гарван и ще я счупи с клюна си“
- Б) орелът, който лети към небето със свободни крила, „а нашите крила са сковани“
- В) българите като „широк залив от безбрежно славянско море“
- Г) овце, които гръцките фанариоти искат да смесят със своето стадо, за да стане по-силно

11. Каква НЕ е позицията на героя повествовател в „Железният светилник“?

- А) Представя детайлно собствения си поток на съзнанието.
- Б) Вижда героите обективно и построява техните характеристики.

В) Представя обществените събития и протичането на историята.

Г) Тази на класическия третоличен „вездесъщ“ повествовател.

12. За какво НЕ служи честата употреба на полупряка реч в романа „Железният светилник“?

А) Повествователят се доближава максимално до гледните точки на героите.

Б) Така се дава обяснение на скритите мотиви на героите.

В) Служи в някои случаи за иронично дистанциране от думите на героите

Г) Дава се обяснение на значението на архаичните или диалектните думи.

Прочетете откъса от романа „Железният светилник“ и изпълнете задачите от 13. до 15. включително.

Малко по-късно Султана и Лазар останаха сами в голямата стая.

– Майко, какво става с Катерина?

Султана притвори очи, като да се замисли, или за миг се отдаде на умората си.

– Какво ѝ е... Пометна. Кръвта не спира.

– Но, мамо... – викна Лазар с пресекнал (А) глас, – трябва да направим нещо! Не може тъй да чакаме. Да вземем една кола, да я заведем в Битоля. Там има добри хекими.

– В Битоля... Ако изтрае днеска... (Б) Като се пусне еднаж кръв, мъчно е да се спре. Сама може да спре, а Битоля е далеко. Ако не спре кръвта сама...

Лазар каза, без да погледне майка си:

– Защо направи това, майко? Щом било толкова опасно, да беше останало така най-сетне. Ето, Катерина може да загуби живота си.

– Да – въздъхна Султана, – може... Мислех си, толкова жени пометат. Знаех също, че и много жени затриват живота си. Ако Катерина умре, нека сени ми каже: ти я уби! Направих го, а пък аз ѝ съм майка. Никого нема да боли повече от мене. Аз си знам колко ме боли и как се страхувам за живота ѝ. Но и сега да трябва да почна – пак ще го направя.

Тя дигна към сина си остър, мрачен поглед: – Не искам моята щерка да роди копеле. Кой както иска, така да ме съди.

Тя се наведе над огнището, посбута огъня без нужда. Лазар мълчеше. Той не одобряваше постъпката на майка си, но кой може да съди една майка за това, което върши за децата си, дори и когато прави грешки (В)?

13. Със свои думи посочете три примера за грешките, които допуска Султана.

.....
.....
.....
.....
.....

14. С цитати от речта на повествователя посочете четири примера, които доказват, че Талев е майстор на разгърнатите психологически характеристики на своите герои.

.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....

15. Срещу съответната буква запишете какви са подчертаните изразни средства в текста.

А)

Б)

В)

ОТГОВОРИ:

1-Б; 2-Б; 3-А; 4-В; 5-В; 6-Г; 7-А; 8-Б;

9.

1. дейността на Климент Венков в църковната община за отстояването на българската кауза в Преспа

2. учредяването на читалището в Преспа, борбата за народна просвета

3. противопоставянето на гръцките духовници и на българските чорбаджии елинофили

4. построяването на новата църква;

10-А; 11-А; 12-Г;

13. Примерни отговори:

- Следва фанатично традициите.
- Съобразява се изцяло с хорското мнение.
- Разбира вината си, но не се отказва от решението си.
- Рисува живота на дъщеря си, без да сподели решението си.
- Отказва лекарска помощ.
- Нарушава християнските норми.

14.

1) Лазар каза, без да погледне майка си.

2) Тя дигна към сина си остър, мрачен поглед.

3) Тя се наведе над огнището, посбута огъня без нужда.

4) Лазар мълчеше/Той не одобряваше постъпката на майка си...

15. А) епитет; Б) апосиопеза; В) реторичен въпрос;

